բանաստեղծք, հնարագէտք, միանգամայն Յունաց և Հռոմայեցւոց մատենագիրները։ Որդ 14 քաղաք կայ Ուէն անուամբ, 55 Ուէրրի, 21 Ուիթ, Ուիթսպըրկ. Ուիթսֆիլտ, Ուիթսֆըրտ, 42 Գլէյ, 30 Գլինդըն, 15 Գոլոմպոս, 3 Գուբըր, 1 Լամարդին, 21 Լաֆայէթ, 6 Լուէլ, 18 Համիլդըն, 9 Հոմերոս, 17 Միլդըն, 3 Նաբոլէոն, 3 Նէլսըն, 6 Պայրըն, 22 Պէնդըն, 6 Պոլիվար, 9 Պուն, 15 Սգոթ, 6 Սկիպիօն, 2 Վիրգիլիոս, 10 Ֆուլդըն, 6 Ֆոքս, 82 Ֆրանքլին։ Իսկ իրենց միաբանական կառավարութեան գահերէցները արժանապէս պատուեալ են այս կողմանէ ալ. 140 Ուաշինկդըն կը գտնուի, 26 Ադեմս, 71 Ճէֆֆըրսըն, 46 Մէտիզըն, 56 Մօնրօյ, 121 Ճէքսըն, 28 Վան-Պիւրըն, 56 Հարրիսըն, 10 Բօլք, 13 Նօքս, 12 Դայլըր, 1 Ֆիլմօր։

Նիւ Եօրքի Հէրալտ կամ Պատգամաւոր լրագիրը։

Նիւ Եօրքի Հէրալտ կամ Պատգամաւոր լրագիրը սկզբան չորս երեսով սկըսաւ տպուիլ. իսկ հիմա ութը երեսով կը հրատարակուի, ամենամանր և խիտ գրով. ասոր շարուելուն համար, հանդերձ իրեն արտաքոյ կարգի յաւելուածներովը, շաբաթը 2 միլիոն ու կէս գիր կը գործածուի. և իր տպարանին մէջ 12,500 լիպրա գիր կայ, որ ութը ամիսը մէյ մը կը նորոգուի։ Օրը 70,000 և երբեմն ինչուան 85,000 օրինակ կը տպուի ու կը ծախուի. և վեց հրատարակութիւն ունի. Ա, առաւօտեան տպագրութիւնը (տարեկան գինը 7 տոլար), որ ամէն օր կ՚ելլէ՝ բաց 'ի յունուարի 2 և յուլիսի 5 օրերէն, որոնք ամերիկեան անկախութեան տարեդարձն են. Բ, կէսօրուընէ ետքը եղած տպագրութիւնը, որ է մէկուկէսին. Գ, երեկոյեան տպագրութիւնը, որ կը հրատարակուի ժամը իրեքին. Դ, շաբաթական տպագրութիւնը քաղքին ու գեղերուն համար (տարեկան գինը 3 տոլար). Ե, Եւրոպայի համար եղած տպագրութիւնը (տար. գինը 4 տոլ.), որ շաբաթը մէկ կամ երկու անգամ 'ի լոյս կ՚ելլէ. Զ, Գալիֆօռնիոյ, Ուստրալիոյ, Սանտուիչ կղզեաց և Խաղաղական ովկիանոսին ծովափնեայ սահմաններուն համար եղած տպագրութիւնը, որ ամէն ամսոյ 5ին ու 20ին կը հրատարակուի։ Ասոնց վրայ աւելցնելու է արտաքոյ կարգի յաւելուածները, որ ամէն մէկ շոգենաւի և կամ ո և է երևելի նորալուր մը հասնելուն դուրս կ՚ելլեն, և ան ատեն գաղափար մը կրընայ առնուիլ ամերիկեան տպագրութեան գործունէութեանը, որ ժողովըրդեան անյագ հետաքրքրութիւնը կը ջանայ լեցընել։

Հէրալտին համար շաբաթուան մը մէջ 12,250 պուրակ թուղթ կը գործածուի, որ է ըսել թէ թղթոյ գործարան մը հազիւ կրնայ այսչափ թուղթ հասցընել՝ թէ որ իրեն համար միայն աշխատելու ըլլայ։ Կարգաւ և ուղիղ գծով շարելու որ ըլլաս առաւօտեան միայն տպագրութիւնը, գրեթէ 50 անգղիական մղոն երկայնութիւն կ՚ունենայ։ Իր տպարանին մէջ հարիւր հանապազօրդեայ շարողներ կան, որ երկու դաս բաժնուած են, այսինքն ցերեկուան, և գիշերուան գործաւորներու։ Ասոնց ամէն մէկը 11 ժամ կ՚աշխատի օրը, և իւրաքանչիւրին շաբաթչէքն է 24-30 տոլար։ Տպարանը իրեք մեքենայ ունի, զորոնք Հօ անուամբ գնդապետը հնարած է, և որոնց մէկը 6 ու երկուքը 10 գլանով են. ասոնք վայրկենի մը մէջ 40 անգամ դառնալով, 1040 օրինակ կը տպեն այն մէկ վայրկենին, որ է ըսել՝ ժամուան մը մէջ 62,400 օրինակ։ Այս հսկայաձև մեքենաները կը շարժին ուրիշ շոգեշարժ մեքենայէ մը, որ 30 ձիու ուժ ունի. 38 ոտք է երկայնութիւնին, 15 լայնութիւնին, և 16 բարձրութիւնին։ Նման հրաշալի մեքենաներ են ասոնք, որ պատիւ կ՚ընեն ամերիկեան ճարտարութեան. և Լոնտրայի Դայմզ լրագի-

րը տեսնելով առանց կատարելագործութիւնը, յանձնեց Հօյի շինելու նոյն մեքենայից նմանները, զանոնք իր ունեցած Լափլէկէյդի մեքենաներէն վեր սեպելով, որ ժամուան մը մէջ 9 հազար օրինակ միայն կը տպէն, և ինչուան հիմա աննման կը սեպուէին։

Հէրալտի տպարանը, որ Նիւ Եօրքի նշանաւոր բաներէն մէկն է, 1,500-2,000 հոգի գործաւոր ունի. և լրագրին տարեկան զուտ եկամուտն է 70,000 տոլար, որն որ կը շահուի գրեթէ միայն ծանուցումներէն, որովհետև ընկերագրութենէ եկած ստակը խմբագրութեան ու տպագրութեան ծախքը չհաներ։

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆՔ

Քանի մը անուանի մարդկանց կարգէ դուրս զգացմունքները, մասնաւոր սովորութիւնները ու առանձին ախորժակները :

Երևելի մարդիկ ընդհանրապէս այնպիսի կարգէ դուրս զգայմունքներ, իրենց սեփական սովորութիւններ ու առանձին մասնաւոր ախորժակներ ունին, որոնցմով ուրիշ անձինքներէ կը զանազանուին, և որով կը ցուցընեն իրենց սովորական կարգի մարդ չըլլալը։

Ոմանք եղած են՝ որոնց տարւոյն մէկ օրը սիրելի ու փափագելի կը սեպուէր. ինչպէս՝ Նաբոլէոնի՝ մարտ ամսուն 20ը։ Կարոլոս Ե կայսրը կը սիրէր Ս. Մատթէոսի տօնին օրը (24 փետրուարի). որովհետև նոյն օրը ծնած էր (1500ին), նոյն օրը կայսր ընտրուած էր, նոյն օրը թագ կապած էր, նոյն օրը հրաժարած էր կայսրութենէն, և նոյն օրը իր Փերտինանտոս եղբայրը Պոհեմիոյ թագաւոր ընտրուած էր։ — Փրանկիսկոս Ա Գաղղիոյ թագաւորն ալ յունուարի 1ը նշանաւոր կը համարէր. վասն զի նոյն օրը ծնած էր (1494ին), նոյն օրը իր հայրը մեռած, նոյն օրը թագաւորած, նոյն օրը իր աղջիկը կարգած, և նոյն օրը Կարոլոս Ե Բարիզ մտած էր։ — Սեքստոս Ե սրբազան քահանայապետը ծնաւ չորեքշաբթի օր մը (13 դեկտ. 1521), իր կրօնաւորական ուխտը չորեքշաբթի օր ըրաւ, ծիրանաւոր եղաւ չորեքշաբթի օր, պապ ընտրուեցաւ չորեքշաբթի օր, և հետևեալ չորեքշաբթին իշխանութիւնը ձեռք առաւ։

Ըստ Սուետոնիոսի՝ Օգոստոս կայսրը սաստիկ կը վախնար կայծակէ ու փայլակներէ, և կարծէր թէ վտանգէն կը խալըսէր հետը միշտ ծովու հորթի կաշի մը տանելով, և փոթորկի ժամանակ գետնափոր ու կամարայարկ տեղուանք կը փախչէր պահուըտելու։ — Հերակլիոս կայսրը՝ 59 տարուան եղած միջոցը ծովը տեսնելով կարգէ դուրս սարսափ մը եկաւ վրան։ Երբոր Ասորէք ըրած արշաւանքէն դարձաւ, Հէրէա քաղաքին պալատը բնակեցաւ. և որպէս զի Կոստանդնուպոլիս կարենայ երթալ, Վոսփորի վրայ նաւակներով կամուրջ մը շինեցին, և երկու կողմէն տախտակներով ու ծառի ճիւղերով գոցեցին, անանկ որ առանց ծովը տեսնելու կրնար վրայէն անցնիլ։ Աշխատութիւնը արագութեամբ լմըննալէն վերջը, կայսրը իբրև ցամաք երկրի վրայ ձիով կամուրջը անցաւ ու մայրաքաղաքն եկաւ։ — Լօբէզ տէ Վէկա սպանիացի հռչակաւոր բանաստեղծը չէր կրնար տեսնալ որ իր դիմացը քթախոտ քաշուի։ — Լուդովիկոս ԺԴ մոխրագոյն գլխարկներէն կը զզուէր։ — Նիգոլ բարոյախօսին պէս երկչոտ մարդ տեսնուած չէ. կը վախէր ասիկայ ճանապարհորդութենէ, ջրոյ վրայ նաւակով ժուռ գալէն, և իր կենաց վերջերը՝ դողալով կը պտըտէր ճամբաներուն մէջ, վախնալով որ չըլլայ թէ կղմինտր մը գլխուն վրայ իյնայ։ — Ֆավօրիդի իտալացի բանաստեղծը, որ 1682ին մեռած է, չէր կրնար վարդի հոտ առնել։

Ոմանք մասնաւոր սէր մը ունեցած են կենդանեաց վրայ. ինչպէս Օգոստոս կը սիրէր թութակ մը, Կոմմոտոս՝ կապիկ մը, Հելիոգաբալոս կայսրը՝ սարեակ մը։ — Ոնորիոս՝ արևմտեան պե-